

B'LE'W

Adviesorgaan ter bescherming van
de Joodse Gemeenschap in Nederland

BIJ LEVEN EN WELZIJN

DREIGINGS RAPPORT 2019

*Het dreigingsniveau van de Joodse
gemeenschap in Nederland*

 +31 (0)20 4041749

 www.blew.nl

 info@blew.org

“DE KANARIE IN DE KOLENMIJN”

‘Dreiging’ is een moeilijk meetbaar fenomeen. Soms is het evident en expliciet; soms is een dreiging verborgen en sluimerend. Soms is er een duidelijke afzender en is het gericht tegen een duidelijk doelwit, in andere gevallen is het veel minder duidelijk.

Het huidige dreigingsbeeld wordt steeds minder duidelijk : er komen afzenders bij en er komen doelwitten bij. Hierdoor zou men kunnen concluderen dat de specifieke dreiging gericht tegen de Joodse gemeenschap, in vergelijking met voorgaande jaren, afneemt.

De Stichting Bij Leven En Welzijn (BLEW) heeft een dreigingsindex samengesteld, waarmee verschillende factoren zo objectief mogelijk kunnen worden gewogen. Deze index meet op een consistente wijze de dreiging door de jaren heen. Hierdoor ontstaat een objectief beeld van de ontwikkeling van het dreigingsniveau.

In tegenstelling tot wat men zou verwachten geeft de index aan dat het dreigingsniveau de laatste paar jaar toeneemt.

Naast deze objectieve weging heeft BLEW een breed opgezet onderzoek naar het veiligheidsgevoel binnen de Joodse gemeenschap uitgevoerd. Ook uit deze kwalitatieve enquête komt het beeld naar voren dat joden zich steeds minder veilig voelen. Het veiligheidsgevoel neemt kortom af. Dit is overigens weer in overeenstemming met de metingen over het toenemende aantal antisemitische incidenten in Nederland en de landen om ons heen.

Ondanks dat men, op basis van de relatieve “rust” in Europa wat betreft aanslagen tegen joodse doelwitten in Europa, zou vermoeden dat de dreiging afneemt, is de conclusie van dit rapport overduidelijk en zorgwekkend :

Alle signalen wijzen op een verslechterde situatie. De toename van de dreigingsindex en de (globale en nationale) toename van het antisemitisme bevestigen het gevoel dat binnen de Joodse gemeenschap leeft dat het minder veilig wordt.

B'LE'W

Adviesorgaan ter bescherming van
de Joodse Gemeenschap in Nederland

Helaas fungeren Joden al eeuwen als de 'kanarie in de kolenmijn'. Zo ook in het huidig tijdgewricht, waar de bedreiging van joden en andere minderheden een prelude zal zijn van een probleem dat de gehele Nederlandse samenleving treft. Tenzij we nu gezamenlijk opstaan en alle kennis, kunde en ervaring samenbrengen om te zorgen dat de Dreigingsindex niet alleen een dalende lijn zal vertonen, maar vooral niet meer nodig zal zijn.

Het dreigingsrapport 2019 laat helaas zien dat dit doel nog ver weg is.

Dennis Mok
Voorzitter Stichting Bij Leven en Welzijn

Inhoudsopgave

B'L'E'W

Adviesorgaan ter bescherming van
de Joodse Gemeenschap in Nederland

Voorwoord.....	2
Inleiding	5
Dreigingsniveau Joodse gemeenschap.....	6
Werkwijze.....	6
Uitkomst BLEW-index.....	6-7
Ontwikkeling dreigingsniveau Joodse gemeenschap.....	8
Ontwikkeling openlijk antisemitisme 2013-2017.....	8
Analyse dreigingsniveau Joodse gemeenschap.....	9
Verdachte handelingen.....	9
Antisemitische incidenten.....	9-10
Veiligheidsgevoel Joodse gemeenschap.....	10
Jihadistische dreiging Nederland.....	10
Rechts extremistische dreiging.....	11
Linksextremistische dreiging.....	11
Online antisemitisme.....	12
Veiligheidsmaatregelen.....	12
Conclusie.....	13
Appendix.....	14
Waarschijnlijkheid.....	14
Risico.....	15

BLEW is het adviesorgaan ter bescherming van de Joodse gemeenschap in Nederland en beveiligt sinds 1972 synagogen, Joodse scholen, Joodse evenementen en Joodse instellingen. Daarnaast geeft BLEW gevraagd en ongevraagd advies over de beveiliging bij Joodse evenementen, de fysieke beveiliging van relevante gebouwen, de online beveiliging van joodse organisaties en evenementen, krijgen Joodse jongeren al dan niet in verenigingsverband advies en trainingen over weerbaarheid en veiligheid en adviseert BLEW Joodse instellingen door heel Nederland inzake veiligheid en beveiliging. Daarnaast monitort BLEW incidenten en trends die van invloed (kunnen) zijn op de veiligheid van de Joodse gemeenschap en maakt BLEW onderdeel uit van het crisis management team van de Joodse gemeenschap in Nederland.

BLEW publiceert elk jaar een Dreigingsrapport dat de dreiging voor de Joodse gemeenschap in Nederland in kaart brengt, duidt en ingaat op de maatregelen die nodig zijn om de veiligheid van de Joodse gemeenschap te vergroten. Dit jaar wordt er bovendien voor het eerst aandacht besteed aan het veiligheidsgevoel van de Joodse gemeenschap, waarbij onder meer wordt ingegaan op het monitoren van antisemitisme op het internet door BLEW.

Dreigingsniveau Joodse gemeenschap

Methodiek

De 'BLEW-Index' is door BLEW ontwikkeld om het dreigingsniveau binnen de Nederlandse Joodse gemeenschap kwantitatief te kunnen duiden. De index bestaat uit vijf factoren die tezamen een indicatie geven van de waarschijnlijkheid van een aanslag op de Joodse gemeenschap in Nederland. Daarnaast zijn er vijf andere factoren die worden gewogen om aan te geven wat het risico van een aanslag is.

De gehanteerde formule is: **Waarschijnlijkheid + Risico = Dreiging**

De uitkomst - vertaald naar een schaal van 0 tot 100 - is een indicatie van de huidige dreiging. Afgezet tegen voorgaande jaren geeft dit de ontwikkeling van het dreigingsniveau weer. Het dreigingsniveau en de trend ten opzichte van de voorgaande jaren, wordt vervolgens in de context van relevante ontwikkelingen - binnen en daar waar relevant buiten Nederland - geplaatst. Op basis hiervan wordt een aantal conclusies en aanbevelingen geformuleerd.

Uitkomst BLEW-index

De twee wegingsfactoren in de BLEW-index (waarschijnlijkheid en risico) worden beide gekwantificeerd op een schaal van 0 tot 50; beide factoren hebben een gezamenlijke score die ligt tussen 0 en 100. De uitkomst van de score bepaalt het dreigingsniveau (zie onderstaand tabel).

Score	DREIGINGSNIVEAU
00 - 30	Wit / minimaal
30 - 50	Geel / beperkt
50 - 70	Oranje / substantieel
70 - 100	Rood / kritiek

Aan de hand van tien factoren (zie onder) komen wij uit op een substantieel dreigingsniveau van **63.5**. Dat is een stijging van 3% ten opzichte van 2017.

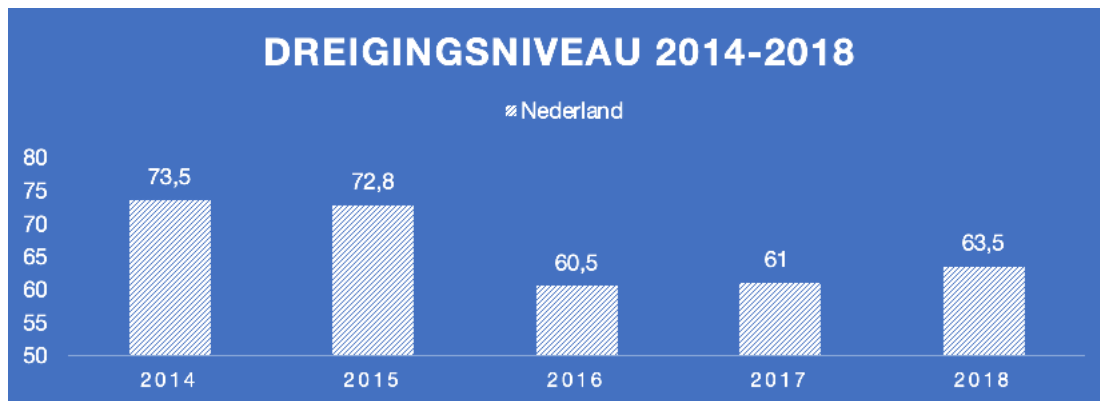
Dit cijfer is als volgt opgebouwd

<u>Waarschijnlijkheid</u>		
1	Potentieel terrorisme tegen Joodse doelwitten	9
2	Aanslagen monitor tegen Joodse doelwitten	8,5
3	Antisemitisme	7
4	Nationaal Dreigingsniveau	8
5	Relatief beveiligingsniveau ¹	6
	Subtotaal	38,5
<u>Risico</u>		
1	Menselijke schade	5,2
2	Materiële schade	3,2
3	Psychologische schade	6,6
4	Vertrek joden uit Nederland	5
5	Niveau crisismanagement ¹ Joodse gemeenschap	5
	Subtotaal	25
	WAARSCHIJNLIJKHEID + RISICO =	63,5
	DREIGING	

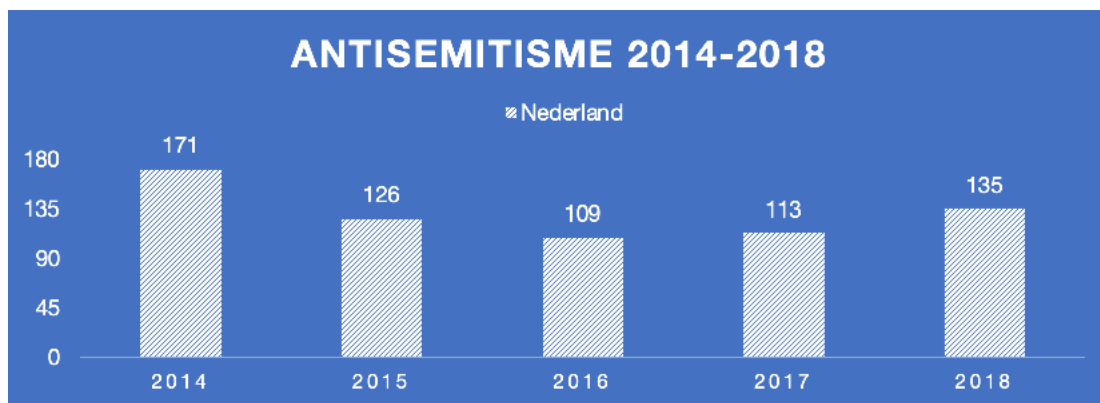
Voor een gedetailleerde uitleg van de factoren : zie Appendix (p.14).

1. Het relatieve beveiligingsniveau en het niveau crisis management zijn elementen waarbij een omgekeerde telling geldt. D.w.z. een hoog niveau betekent een lage score dus een lagere waarschijnlijkheid of risico en vice versa.

Ontwikkeling dreigingsniveau Joodse gemeenschap in Nederland 2014-2018

Ontwikkeling 'openlijk'² antisemitisme in Nederland 2014-2018 (exc. antisemitische uitingen op het internet)³

2. Met openlijk antisemitisme wordt bedoeld alle antisemitische incidenten die zijn gemeld en geregistreerd.

3. Het CIDI is vanaf 2017 begonnen met het registreren van antisemitische uitingen op het internet. Omdat ze dit in voorgaande jaren niet hebben geregistreerd hebben we de uitingen niet meegenomen in de grafiek.

Conclusie

Dreigingsniveau Joodse Gemeenschap is Substantieel

Onze conclusie is dat het dreigingsniveau voor de Joodse gemeenschap in Nederland substantieel genoemd kan worden. 63.5 (op een schaal van 100) is een stijging van 3% ten opzichte van 2017.

Analyse dreigingsniveau Joodse gemeenschap

Na enkele jaren van daling is sinds een paar jaar de dreiging aan het toenemen!

In deze paragraaf wordt de totstandkoming van de BLEW-index toegelicht en zullen factoren worden benoemd die niet worden meegenomen in deze index, maar wel relevant zijn voor de duiding van het dreigingsbeeld.

Verdachte handelingen

Het aantal verdachte handelingen die BLEW in 2018 heeft waargenomen, is vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van 2017.

Dit gegeven toont aan dat de Nederlandse Joodse gemeenschap nog altijd wordt gezien als doelwit voor terreur en antisemitisme. Dit blijkt ook uit de vele anti-Joodse publicaties en uitspraken van jihadististen en jihadistische organisaties⁴. In dit rapport wordt verder niet ingegaan op de frequentie en de aard van de gemeten verdachte handelingen.

Naast de dreiging vanuit de Jihadistische hoek, valt het op dat er een stijgende dreiging meetbaar is vanuit het rechts-extremistische gedachtegoed (zie bijvoorbeeld de terroristische aanslag op een synagoge in Pittsburgh, Verenigde Staten, in oktober 2018.⁵) De toenemende schaal van het rechts-extremistisch gedachtegoed binnen de Nederlandse samenleving, wordt ook door BLEW gemeten en gemonitord en komt voor nu vooral nog met name tot uitdrukking in publicaties via online fora.

Antisemitische incidenten

Uit publicaties van het CIDI blijkt dat het aantal antisemitische incidenten in Nederland het afgelopen jaar met 19 procent is gestegen⁶.

Hoewel uit de cijfers van het CIDI is gebleken dat het aantal incidenten met fysiek geweld en vandalisme niet is gestegen, staat hiertegenover een forse stijging van het aantal incidenten in de directe omgeving, schriftelijke uitlatingen en incidenten in het maatschappelijk domein. Uit analyses van het antisemitisme in omringende landen, kan daarentegen wel een stijging van fysiek geweld worden afgeleid. Zowel in Engeland als Duitsland is deze stijging het gevolg van uitspraken door zowel rechts- als links-extremistische politieke partijen^{7,8}. In Frankrijk is de stijging vooral te wijden aan de gele hesjes demonstranten⁹.

Het is belangrijk te benadrukken dat het gaat om een stijging van incidenten die gerapporteerd zijn aan verschillende meldpunten van antisemitisme. Hieruit kan dus niet geconcludeerd worden dat het antisemitisme als geheel is gedaald of gestegen, aangezien het niet bekend is of alle antisemitische incidenten ook daadwerkelijk worden gerapporteerd. We hebben overigens geen reden om te veronderstellen dat de mate van onderrapportage in de loop der jaren significant is gewijzigd.

4. <https://www.memri.org/tv/palestinian-cleric-martyr-killed-jews-double-reward-jihad-necessary>

5. <https://nos.nl/video/2256666-schietpartij-in-synagoge-in-pittsburgh.html>

6. <https://www.cidl.nl/wp-content/uploads/2019/03/MonitorAntisemitischeIncidenten2018.pdf>

7. <https://cst.org.uk/data/file/2/c/Annual%20Review%202018%20-%20ER%20edit%20web.1550505710.pdf>

8. <https://www.nrc.nl/nieuws/2018/06/03/afd-leider-schokt-duitsland-met-nazi-uitspraken-a1605233>

9. <https://www.trouw.nl/nieuws/het-antisemitisme-in-frankrijk-neemt-vele-vormen-aan~bfa84aa2/>

Veiligheidsgevoel Joodse gemeenschap

Het veiligheidsgevoel binnen de Joodse gemeenschap in Nederland neemt af

BLEW heeft het afgelopen jaar een enquête verspreid onder Joods Nederland met daarin vragen gericht op het veiligheidsgevoel binnen de Joodse gemeenschap. Deze vragen gingen zowel over de het veiligheidsgevoel bij het bezoeken van evenementen of synagogen, maar ook het veiligheidsgevoel online. De enquête is verspreid door Joodse instellingen en via een advertentie in het in het Nieuw Israëlitisch Weekblad. Uiteindelijk hebben 348 mensen de enquête volledig ingevuld. Een aantal voor dit rapport relevante conclusies zijn:

- * Het aantal antisemitische incidenten is een stuk hoger dan dat er officieel wordt geregistreerd. Het lijkt er op dat veel antisemitische incidenten niet bij het CIDI of de politie worden gemeld.
- * Het merendeel van de respondenten geven aan niet als herkenbaar Joods over straat te willen gaan omdat dit als onveilig of ongemakkelijk wordt gezien.
- * De respondenten hechten veel waarde aan de aanwezigheid van de Koninklijke Marechaussee en de beveiligers van BLEW.

BLEW zal het veiligheidsgevoel binnen de Joodse gemeenschap in de toekomst regelmatig onderzoeken om de ontwikkeling te monitoren.

Jihadistische dreiging

Het merendeel van de recente aanslagen op Joodse doelwitten in Europa zijn vanuit het Jihadistische gedachtegoed gemotiveerd; dat was ook zo in 2018¹⁰. Waar er in 2017 in Nederland geen terroristische aanslagen waren gepleegd, was er in 2018 sprake van twee serieuze incidenten met een terroristisch motief¹¹. Daarbij hebben de inlichtingendiensten meerdere arrestaties uitgevoerd op mogelijke terroristische cellen. De arrestatie op 27 september is wellicht de meest opvallende, aangezien de terroristische cel een spectaculaire aanslag wilde plegen op een evenement in Nederland¹². Zowel de NCTV als de AIVD schatten de kans op een aanslag in Nederland reëel; deze afweging is hetzelfde als vorig jaar.

De NCTV en de AIVD duiden in eerdere rapporten op een mogelijke stijging van aanslagen door uitreizigers uit de gebieden in Syrië en Irak, signaleren een redelijk kans dat uitreizigers het streven hebben om in het westen over te gaan tot aanslagen¹². In de online propaganda van terroristische organisaties als IS en Al-Qaida is het aanvallen van Westerse doelen dan ook het belangrijkste onderwerp.

10. https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/tesat_2019_final.pdf

11. https://www.aivd.nl/binaries/aivd_nl/documenten/jaarverslagen/2019/04/02/jaarverslag-aivd-2018/AIVD-jaarverslag+2018.pdf

12. https://www.nctv.nl/binaries/DTN49%20Samenvatting_tcm31-378298.pdf

Er worden nog steeds berichten verspreid waarin Joden als het prominentste doelwit worden besproken en worden terroristen financieel dubbel beloond wanneer zij een aanslag hebben gepleegd op Joodse doelenwitten¹³. De inlichtingendiensten herkennen daarnaast een verandering in de manier van het plegen van aanslagen. In voorgaande jaren zijn er voornamelijk aanslagen gepleegd met bommen, wapens, messen en ramvoertuigen. De NCTV en AIVD zien daarbij een toevoeging komen in de vorm van chemische wapens en biologische gifstoffen. De kennis van het ontwikkelen van deze wapens wordt verspreid in de propaganda van terroristische groeperingen.

Rechts extremistische dreiging

De AIVD signaleert in een in oktober 2018 gepubliceerd rapport omtrent de ontwikkelingen van het rechts-extremisme in Nederland, sinds 2014/15 een lichte opleving, zowel in organisatorische als ook in ideologische zin¹⁴. De AIVD geeft aan dat de grondslag en verklaringen voor deze ontwikkelingen met name gevonden kunnen worden in het uit de tijd raken van de neonazi-skinheads, de opkomst van ISIS, de migratiestromen richting Europa, de opkomst van de alt-rightbeweging in de VS en het gemak waarmee onderlinge contacten kunnen worden gelegd met behulp van digitale communicatiemiddelen.

Gezien de toenemende anti-Islam gedachtegoed binnen tal van Nederlandse rechts-extremistische organisaties, zijn traditionele rechts-extremistische thema's (zoals antisemitisme en Hitlerverheerlijking), hoewel nog zeker aanwezig, steeds meer op de achtergrond geraakt. Dit sluit de dreiging jegens de Joodse gemeenschap echter niet uit aangezien vanuit Amerika de opkomst van de 'witte suprematie' beweging overvloedig naar Europa. Daarbij stuit de onderzoeksafdeling van BLEW op vele antisemitische berichten op extreemrechts georiënteerde online fora.

Links extremistische dreiging

Het links extremisme profileert zich als een groepering met een selectieve kijk op de Midden-Oostenproblematiek, namelijk pro-Palestijns en anti-Israël. In vergelijking met het rechts-extremisme, focust het links extremisme zich niet op het plegen van terroristische aanslagen. Links extremistische groeperingen geven voornamelijk aandacht aan demonstraties, welke overigens wel kunnen resulteren in fysiek geweld tegen de politie¹⁵.

Verschillende links-extremistische organisaties geven veel aandacht aan de mensenrechten van de Palestijnse bevolking in Israël. Vanuit het links-extremisme is er daarom enkel een activistische dreiging voor de Joodse gemeenschap. Een onderliggend gevaar is dat het aangewakkerde anti-Israël sentiment omslaat naar antisemitisme.

13. <https://www.memri.org/tv/palestinian-cleric-martyr-killed-jews-double-reward-jihad-necessary>

14. https://www.aivd.nl/binaries/aivd_nl/documenten/publicaties/2018/10/02/rechts-extremisme-in-nederland-een-fenomeen-in-beweging/Rechts-extremisme+in+Nederland+een+fenomeen+in+beweging.pdf

15. <https://www.elsevierweekblad.nl/buitenland/achtergrond/2017/07/linkse-radicalen-willen-aanval-en-vernietigen-bij-g20-top-in-hamburg-top-520646/>

Online antisemitisme

Sinds november 2018 is de onderzoeksafdeling van BLEW bezig met het monitoren en analyseren van online antisemitisme. Aangezien BLEW online antisemitisme nog niet eerder heeft gemonitord kunnen wij hier nog geen conclusies uittrekken. In het dreigingsrapport van 2020 zullen wij hier een uitgebreide analyse over publiceren.

Veiligheidsmaatregelen

Door de reële dreiging van een aanslag op de Joodse gemeenschap in Nederland heeft de overheid gekozen om verschillende veiligheidsmaatregelen in te voeren. Sinds enkele jaren is de Koninklijke Marechaussee aanwezig tijdens diensten in Nederlandse synagogen. Uit de reacties die zijn ontvangen naar aanleiding van het onderzoek naar het veiligheidsgevoel onder de Nederlandse Joodse gemeenschap, blijkt dat de Joodse gemeenschap de aanwezigheid van de Marechaussee urgent acht en waardeert.

Zowel de waarschijnlijkheid als het risico van een aanslag op een Joods doelwit in Nederland is gestegen.

De afgelopen periode kent enkele opvallende ontwikkelingen:

- a. De stijging van antisemitische incidenten zowel online als in de directe omgeving,
- b. Een afname van het veiligheidsgevoel,
- c. Een verbreding van de doelwitten van terroristische aanslagen,
- d. De blijvende dreiging vanuit het Jihadistische gedachtegoed tegen de Israël en joden,
- e. Een opmars van het rechts extremisme, en
- f. Een selectieve anti-Israël propaganda vanuit links extremistisch gedachtegoed.

De Joodse gemeenschap blijft een belangrijk onderwerp binnen Jihadistische online propaganda en op rechtsextremistische fora. Daarnaast wordt de gemeenschap in Nederland aangesproken wanneer er een conflict in Israël in het nieuws wordt besproken. Men neemt voornamelijk online de ruimte om met antisemitische opmerkingen haat te verspreiden en doodsbedreigingen te uiten jegens Joden. Er blijkt, zowel uit een onderzoek van BLEW als de FRA¹⁶, dat het veiligheidsgevoel onder de Joodse gemeenschap uitermate laag uitvalt wanneer men zichtbaar het Joods zijn uitoefent (zoals bijvoorbeeld het dragen van een keppel).

Gezien de mate en stijging van de dreiging tegen de Joodse gemeenschap, is het van belang dat de Nederlandse overheid passende maatregelen blijft nemen om de gemeenschap te beschermen. BLEW steunt dan ook de online petitie, in het leven geroepen door de SGP, de ChristenUnie en het CIDI, tegen antisemitisme¹⁷. Dit geeft aan dat Nederlandse politieke partijen zich actief inzetten om het antisemitisme in Nederland een halt toe te roepen. Wij hopen dan ook dat dit een positieve ontwikkeling zal opleveren voor meerdere organisaties en overheidsinstanties om het antisemitisme actiever en harder aan te pakken. BLEW zet haar expertise en ervaring graag in om, in samenwerking met de Nederlandse overheid en alle andere partijen die daaraan willen bijdragen, de veiligheid van de Joodse gemeenschap in Nederland te verbeteren.

16. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-experiences-and-perceptions-of-antisemitism-survey_en.pdf

17. <https://www.eurofractie.nl/nl/>

Toelichting BLEW-index: Waarschijnlijkheid

Potentieel terrorisme tegen Joodse doelwitten 9
 De terroristische dreiging in Nederland wordt in kaart gebracht en gerangschikt op basis van onderzoek uit openbare bronnen. Afhankelijk van de ernst en de nabijheid wordt een wegingsfactor toegekend. Daarnaast monitort BLEW het aantal verdachte handelingen in de omgeving van Joodse objecten. Een verdachte handeling is onverklaard abnormaal gedrag wat mogelijk duidt op een voorbereidende handeling voor een terroristische aanslag.

Aanslagen monitor tegen Joodse doelwitten 8,5

Het aantal aanslagen in Europa en de rest van de wereld wordt gemeten uit vastgestelde officiële openbare bronnen en vervolgens gewogen met een factor bepaald door de ernst en de nabijheid van de aanslag. De meting geschiedt op basis van een periode van twee jaar. Hierin worden het jaar van de rapportage en het voorgaand jaar meegenomen in de meting. Dit is een objectief en concrete meting, maar de score is, vanwege de weging, geen maatstaf voor het aantal.

Antisemitisme 7,0

De jaarlijkse antisemitisme monitor van het CIDI en de monitor van het MiND omtrent antisemitische incidenten op het internet worden gemeten en gewogen.

Dreigingsniveau nationaal 8,0

Het dreigingsniveau zoals gepubliceerd door de NCTV in haar DTN wordt overgenomen en krijgt een weging. Elk dreigingsniveau dat door de NCTV wordt bepaald heeft een vaste wegingsfactor.

Relatief beveiligingsniveau 6,0

Deze score is gebaseerd op het idee van de 'zwakste schakel'. Het algehele beveiligingsniveau van de Nederlands Joodse objecten ten opzichte van de objecten in de ons omringende landen wordt gemeten en gewogen. Hierin worden ontwikkelingen in de beveiliging in Nederland afgezet tegen ontwikkelingen in de ons omringende landen. Bijvoorbeeld : de inzet van KMar bij Joodse gebouwen in Nederland heeft de score aanmerkelijk verlaagd.

RISICO

Het risicoprofiel wordt bepaald op basis van de *Most Probable Modus Operandi* (MPMO) zijnde de meest waarschijnlijke manier van werken voor een terroristische aanslag in Nederland. Per dreigingsrapport worden het profielen van MPMO bepaald. Voor het dreigingsrapport 2019 zijn 2 MPMO bepaald:

MPMO 1

Een kort voorbereide aanslag door individuen waarbij mensen en locaties die moeilijk te beveiligen zijn aangevallen worden, er in korte tijd relatief veel slachtoffers kunnen vallen en er meteen veel aandacht is voor de aanslag door de keuze van de locatie/slachtoffers.

MPMO 2

Een lang van tevoren voorbereide aanslag door getrainde terroristen die met gebruik van zware wapens zoals bommen en Kalasjnikovs in korte tijd relatief veel slachtoffers creëren waarbij er meteen veel aandacht is voor de aanslag door de keuze van de locatie/slachtoffers.

Gezien de meest recente aanslagen achten we de kans op MPMO 1 groter. De score ontstaat door de kansen per MPMO te vermenigvuldigen met een factor die de MPMO heeft op de verschillende factoren.

Het niveau van het Nederlandse crisismanagement wordt bepaald door de mate van training, apparatuur en samenwerking met relevante overheidsinstanties per jaar te meten en te vergelijken. In Nederland wordt crisismanagement voor de Joodse gemeenschap georganiseerd onder verantwoordelijkheid van BLEW.

<i>Menselijke schade Joods doelwit</i>	5,2
<i>Materiële schade Joods doelwit</i>	3,2
<i>Psychologische schade Joods doelwit</i>	6,6
<i>Vertrek Joodse gemeenschap uit Nederland</i>	5,0
<i>Niveau crisismanagement Joodse gemeenschap</i>	5,0